ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์

FACTORS AFFECTING LEARNING QUALITY OF LEARNERS IN THE SITUATION OF COVID-19 OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN PRACHUAP KHIRI KHAN PROVINCE UNDER THE OFFICE OF PRACHUAP KHIRI KHAN SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA

[1]พิชญ์ธิดา รื่นแก้ว และ [2]อภิชาติ เลนะนันท์

[1]Phitthida Ruenkaew, and [2]Apichat Lenanant

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, ประเทศไทย

Phetchaburi Rajabhat University, Thailand

[1]phitthidaa@gmail.com

Received: July 24, 2023; **Revised**: August 15, 2023; **Accepted**: August 31, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์โรคโควิด–19 2) ระดับของคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ในสถานการณ์โควิด–19 และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์ โควิด–19 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คน ครู จำนวน 260 คน รวม 280 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.985 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์โรคระบาด โควิด–19 อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

---

[1]นักศึกษา, หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

[2] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ดังนี้ การจัดการเรียนรู้ของครู การบริหารจัดการสถานศึกษา การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง เทคโนโลยีการศึกษา และความคาดหวังของผู้เรียน 2) ระดับของคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์โรคระบาดโควิด–19 อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์โรคระบาดโควิด–19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ของครู เทคโนโลยีการศึกษา การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง และการบริหารจัดการสถานศึกษา มีประสิทธิภาพ ในการทำนายร้อยละ 56.00 โดยสามารถเขียนสมการถดถอยพหุคูณในรูปของคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\hat{Z} = 0.326(x_2) + 0.206(x_4) + 0.171(x_5) + 0.142(x_1)$$

คำสำคัญ : คุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ปัจจัยที่ส่งผล สถานการณ์โรคระบาดโควิด–19

Abstract

The objectives of the research are to study 1) the levels of each factors affected to learning quality of the learners in COVID-19 situation, 2) the level of learning quality of learners in COVID-19 situation, and 3) the factors affected to learning quality of the learners in COVID-19 situation of educational institutions under the Office of Prachuap Khiri Khan Secondary Education Service Area. The 280 samples of this research were 20 school administrators, and 260 teachers. The research instruments was a 5-level rating questionnaire with a consistency between 0.67–1.00 , and the confidence value of the questionnaire was 0.985. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression. The research results were found that.1) The level of factors affected to the learning quality of learners in the situation of COVID-19 were at the high level. The average values are arranged in descending order as follows: learning management of the teachers, followed by school administrators, promotion of parental, educational technology, and students' expectations. 2) The level of learning quality of learners in COVID-19 situation. at a high level both overall and individual items. 3) The factors affected to the learning quality of learners in the situation of COVID-19 with statistical significance at the .01 level, follows: teacher learning management educational technology Promotion of parental learning and management of educational institutions, with a prediction efficiency of 56.00%. The multiple regression equation can be written in the form of standard scores as follows:

$$\hat{Z} = 0.326(x_2) + 0.206(x_4) + 0.171(x_5) + 0.142(x_1)$$

Keywords: learning quality of learners, factors affecting, the COVID-19 situation

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด โครงสร้างเวลาเรียน ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปี ตลอดจนการวัดและประเมินผลให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็น ในการดำรงชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 5)

ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนคือ คุณภาพของผู้เรียน โดยในกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนไว้ 2 ประการ คือ 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียน ซึ่งประกอบไปด้วย มีความสามารถ ในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร สถานศึกษา มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ และ 2) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย สุขภาวะทาง ร่างกาย และจิตสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561: ออนไลน์)

เมื่อเกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ส่งผลกระทบและสร้างผลกระทบอย่างใหญ่หลวงต่อระบบการศึกษาทั่วโลก โรงเรียนต้องปิดชั่วคราว เพื่อช่วยยับยั้งการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 (นงลักษณ์ อัจนปัญญา : 2563: ออนไลน์) ทำให้การจัดการศึกษาต้องปรับรูปแบบให้เหมาะสม สำหรับประเทศไทย ความท้าทายครั้งนี้ เป็นการช่วยให้เกิดการเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาสในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีกว่าเดิม มาตรการการเรียนรู้ของประเทศไทยจึงไม่ได้ปรับแค่กระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียน แต่ต้องปรับระบบการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ที่ต้องสอดคล้องกันและเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ของผู้เรียน (ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์, 2563: ออนไลน์)

การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด–19) ในประเทศไทย ทำให้โรงเรียนทั่วประเทศต้องเลื่อนการเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ออกไปจากปกติจากวันที่ 16 พฤษภาคม เป็นวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ.2563 โดยการเปิดเรียนดังกล่าวทางโรงเรียน ต้องบริหารจัดการตามมาตรการความปกติรูปแบบใหม่ (New Normal) โดยต้องจัดให้นักเรียนมาเรียนไม่เกิน 20 คนต่อห้องเรียน มีการตรวจวัดอุณหภูมิก่อนเข้าโรงเรียน มีจุดบริการ เจลแอลกอฮอล์และมีจุด

บริการ ล้างมือ นักเรียนและครูทุกคนต้องสวมใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลา การจัดการเรียนการสอนต้องจัด แบบ Onsite, Online, OnAir, OnDemand และ Onhand ควบคู่กันไป และต้องมีการจัดโต๊ะเรียน เว้นระยะห่างทางสังคมตามมาตรการ ความปกติรูปแบบใหม่ (New Normal) งดเว้นการให้นักเรียน ทำงานเป็นกลุ่มเพื่อรักษาระยะห่าง ทำให้การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส โคโรนา 2019 (โควิด – 19) มีข้อจำกัดเป็นจำนวนมาก จึงเป็นที่วิตกของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าคุณภาพ การเรียนรู้หลังสถานการณ์การแพร่ระบาดจะเกิดผลอย่างไร และคุณภาพการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อคุณภาพดังกล่าว

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโควิด–19 ของสถานศึกษา เพื่อนำข้อค้นพบไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโควิด–19 และ/หรือสถานการณ์อื่นที่ อาจเกิดขึ้นให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์โควิด–19 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อศึกษาระดับของคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์โควิด–19 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์โควิด–19 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 18 โรงเรียน เป็นผู้บริหาร 21 คน เป็นครู 775 คน รวม 796 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยใช้ตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจาก 18 สถานศึกษา เป็นผู้บริหาร 20 คน ครู 260 คน รวมจำนวน 280 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จำนวน 5 ปัจจัย ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการ

สถานศึกษา 2) การจัดการเรียนรู้ของครู 3) ความคาดหวังของผู้เรียน 4) เทคโนโลยีการศึกษา และ 5) การส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้ปกครอง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนรู้ของครู 3) ความคาดหวังของผู้เรียน 4) เทคโนโลยีการศึกษา และ 5) การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์โรคระบาดโควิด – 19 ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์โดยใช้สถิติความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์โรคระบาดโควิด–19 อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ของครู (X_2) รองลงมาได้แก่ การบริหารจัดการสถานศึกษา (X_1) การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง (X_5) เทคโนโลยีการศึกษา (X_4) และความคาดหวังของผู้เรียน (X_3)

2. คุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์โรคระบาดโควิด–19 อยู่ในระดับมากทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์โรคระบาดโควิด–19 มีทั้งหมด 4 ด้านดังนี้คือ การจัดการเรียนรู้ของครู (x_2) เทคโนโลยีการศึกษา (x_4) การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง (X_5) และการบริหารจัดการสถานศึกษา (X_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) ร้อยละ 56.00 โดยสามารถเขียนสมการถดถอยพหุคูณในรูปของคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\hat{Z} = 0.326(x_2) + 0.206(x_4) + 0.171(x_5)\ 0.142(x_1)$$

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาสู่การอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด–19 อยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ของครู (X_2) รองลงมาได้แก่ การบริหารจัดการสถานศึกษา (X_1) การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง (X_5) เทคโนโลยีการศึกษา (X_4) และความคาดหวังของผู้เรียน (X_3) นั้น อาจเป็นเพราะว่า ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โรงเรียนก็ต้องมีการบริหารจัดการสถานศึกษาและจัดการเรียนเรียนรู้ เพียงแค่รูปแบบการบริหารและจัดการเรียนรู้มีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวแปร สามารถอภิปรายผลในแต่ละตัวแปรได้ดังนี้

1.1 การจัดการเรียนรู้ของครู มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่นๆ นั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในสถานการณ์โรคระบาดโควิด–19 ครูต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยปรับกิจกรรมและสาระรายวิชาให้เหมาะสมกับการใช้เทคโนโลยี จัดทำแผน การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่สามารถปรับเปลี่ยนมาใช้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และครูจัดทำสื่อการเรียนรู้เพื่อนักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองบนเว็บไซต์ของโรงเรียน รวมถึงการออกแบบการวัดผลและประเมินผลโดยนำระบบการทดสอบออนไลน์ มาใช้ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าในสถานการณ์โรคระบาดโควิด–19 ครูจะมีบทบาทในการดำเนินงานมากกว่าฝ่ายอื่นๆ เพราะเป็นฝ่ายปฏิบัติการที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับนักเรียนมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กมลนัทธ์ นะราวงศ์ วิชัย วงศ์ใหญ่ ศรุดา ชัยสุวรรณ และสงวนพงศ์ ชวนชม (2560: 40) ที่พบว่า ระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

1.2 การบริหารจัดการสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในสถานการณ์โรคระบาดโควิด–19 การบริหารจัดการสถานศึกษาก็ต้องดำเนินไปให้ การปฏิบัติงานของครู และการดำเนินงานด้านอื่นๆ เป็นไปอย่างราบรื่น โดยโรงเรียนจัดให้มีช่องทางให้แจ้งเจ้าหน้าที่เมื่อพบปัญหาการใช้งานระบบการเรียน เช่น ระบบ Discussions, Live Chat, Web Board, ช่องทางผ่าน Social Network เพื่อใช้ในการประชุมครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา รวมถึงการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน ทั้งนี้ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันประเมินผลและนำประเมินผลมาปรับปรุงการปฏิบัติงานในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา กาญจนพันธุ์ (2563 : 554 - 555) ที่พบว่า ผู้บริหารมีการอำนวยความสะดวกให้นักเรียนทุกคนเข้าถึงการเรียนการสอนได้ การใช้สิ่งที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้นักเรียนทุกระดับชั้น สามารถเรียนผ่าน DLTV ได้การตัดสินใจนโยบายต่าง ๆ บนพื้นฐานของการสำรวจความต้องการ ทั้งจากนักเรียนครู และโรงเรียน โดยให้การจัดการเรียนการสอนที่มี

ประสิทธิภาพสูงสุดเป็นที่ตั้ง มีการปรับตารางเรียนตามความเหมาะสม และบุคลากรทางการศึกษาจะได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง

1.3 การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในช่วงที่โรงเรียนสามารถจัดการเรียนรู้แบบออนไซต์นั้น ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนในช่วงที่เปิดเรียนตามปกติ มีการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา ที่โรงเรียนร้องขอตามความเหมาะสม และผู้ปกครองสนับสนุนการเรียนรู้โดยร่วมเป็นคณะกรรมการประจำห้องเรียนและเครือข่ายผู้ปกครอง จะเห็นได้ว่าในช่วงการเรียนรู้แบบออนไลน์ ผู้ปกครองกลับมีส่วนร่วมในการประชุมรับฟังการชี้แจงการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 น้อยกว่าประเด็นอื่นๆ โดยผู้บริหารต้องใช้กลไกความร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชนในการดูแลนักเรียน นักศึกษา โดยคำนึงถึงความปลอดภัยสูงสุดภายใต้สถานการณ์วิกฤติที่เกิดขึ้น ควบคู่กับการสร้างความตระหนักให้เกิดความรอบรู้ด้านสุขภาพแก่นักเรียน (รัตนา กาญจนพันธุ์, 2563 : 554 - 555) ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน เป็นการเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีและมีน้ำใจต่อกันระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน ก่อให้เกิดความผูกพันในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของกันตพัฒน์ มณฑา (2561 : 202 - 203) ที่พบว่า ปัจจัยด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือของชุมชน ด้านบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา มีอิทธิพลทางบวกต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

1.4 เทคโนโลยีการศึกษา มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเทคโนโลยีการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการศึกษา แต่ในช่วงสถานการณ์โรคโควิด-19ทำให้โรงเรียนต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์มากขึ้น โดยโรงเรียนส่วนใหญ่ต้องดำเนินการพัฒนาระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตเพื่อการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เพื่อสนับสนุนการเข้าถึงชุดข้อมูลต่างๆ ด้วยการใช้ระบบโปรแกรมแอปพลิเคชัน ในการเข้าถึงสื่อสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบต่างๆ เช่น e-book จากนั้นโรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การบริหารจัดการและการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา กาญจนพันธุ์ (2563 : 554 - 555) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ICT) และผลกระทบที่เกิดขึ้นต้อการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสมเกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่าแท้จริง โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของสถานศึกษาให้ชัดเจนว่าต้องการไปในทิศทางใด และจะนำมาใช้กับการบริหารสถานศึกษาในเรื่องใดบ้าง การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทุกคนของสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถ ด้าน ICT อย่างต่อเนื่อง ผู้ริหารสถานศึกษาต้องทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี สามารถใช้ ICTในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจครูทุกคนของสถานศึกษา ให้นำความรู้ความสามารถด้าน ICT และเทคโนโลยีต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดให้มาสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอนหรือการปฏิบัติงาน และมีการจัดให้มีระบบการกำกับติดตามและการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT ของสถานศึกษาทั้งครูทุกคน และนักเรียน

1.5 ความคาดหวังของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ นั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนมีความคาดหวังต่อการสำเร็จการศึกษา จากโรงเรียน นักเรียนมีความคาดหวังต่อการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และความคาดหวัง ต่อผลการเรียนรู้ในระดับสูง แต่ในช่วงสถานการณ์โรคโควิด-19 อาจทำให้นักเรียนบางคนลดความมุ่งหวัง หรือความตั้งใจลงไปด้วยเหตุผลจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่ง Locke (อ้างถึงใน สุภัคญาณี สุขสำราญ, 2544 : 16) ที่เห็นว่าจิตใจของมนุษย์เรานั้น โดยธรรมชาติจะถูกกระตุ้นโดยเป้าหมายให้แสดงพฤติกรรมตามเป้าหมาย และความตั้งใจของตนเพื่อนำสู่การบรรลุเป้าหมายนั้น แม้ว่าความรู้สึกของผู้เรียนที่มีต่อตนเอง ต่อโรงเรียนครูและเพื่อนร่วมชั้น เป็นสิ่งที่มีผลต่อการเรียนรู้มาก และระดับความตื่นตัวที่คนทุกคนมีอยู่ จากระดับที่เฉื่อยชาที่สุดจนถึงระดับตื่นเต้นที่สุด ระดับของการตื่นตัวที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีที่สุดคือ ระดับกลางก็ตาม (ทิศนา แขมมณี, 2555 : 86) แต่ในช่วงสถานการณ์ของโรคโควิด-19 ย่อมทำให้ระดับความตื่นตัวลดลงไปพอสมควร แม้ว่าในช่วงสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 จะทำให้เห็นศักยภาพและประโยชน์ของนำนวัตกรรมในการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ทางไกลหรือออนไลน์มาใช้อย่างมากมายและรวดเร็ว แต่การจัดการเรียนรู้ทางไกลหรือออนไลน์ในวิกฤติการระบาด COVID-19 ไม่สามารถทดแทนการเรียนรู้แบบเผชิญหน้าหรือแบบตัวต่อตัวได้ทั้งหมด การหยุดชะงักของระบบการศึกษาที่ผ่านมาทำให้เกิดความสูญเสียและความไม่เท่าเทียมกันในการเรียนรู้อย่างมาก ซึ่งย่อมทำให้ความคาดหวังของนักเรียนลดลงไปด้วย

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ระดับของคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์ โรคระบาดโควิด–19 อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ นั้น อาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด–19 นั้น โรงเรียนต้องปรับตัวในการจัดการเรียนรู้โดยครูต้องทำความเข้าใจในคุณภาพการเรียนรู้ด้านต่างๆของผู้เรียน แล้วบูรณาการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กันตพัฒน์ มณฑา (2561 : 202 - 203) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด–19 มีทั้งหมด 4 ด้านดังนี้คือ การจัดการเรียนรู้ของครู (x_2) เทคโนโลยีการศึกษา (x_4) การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง (X_5) และการบริหารจัดการสถานศึกษา (X_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั้น อาจเป็นเพราะว่า ซึ่งปัจจัยแต่ละด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นปัจจัยที่เข้าสมการอันดับแรกและมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมากกว่าด้านอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในสถานการณ์โรคระบาดโควิด–19 บทบาทการจัดการเรียนรู้ของครูจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากกว่าด้านอื่นๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยา จันทร์ศิลา และจิติมา วรรณศรี (2561 : 288 – 290) พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับคุณภาพนักเรียนอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน พบว่า ปัจจัยที่เป็นตัวแปร

พยากรณ์ที่ดีที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือปัจจัยด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ที่เป็นบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ ในสถานการณ์แพร่ระบาดโรคโควิด-19 สอดคล้องกับ พัชรภรณ์ ดวงชื่น (2563 : 794) ที่พบว่า ใสถานการณ์โรคโควิด–19 เป็นโอกาสสำคัญ ในการจัดการศึกษาตามวิถี New Normal ที่เป็นการปรับเปลี่ยนแนวคิดครั้งใหญ่ที่ต้องสอดคล้อง และเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ของเด็กโดยควรดำเนินการกระชับหลักสูตรปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์โควิด – 19 และสื่อสาร ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทราบ เพิ่มความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียน และความหลากหลาย ของรูปแบบการเรียนรู้ ครูออกแบบหน่วยการเรียนรู้และสอนอย่างมีแผนที่เหมาะสมรวมถึงการยกระดับการประเมินเพื่อการพัฒนาเพื่อไม่ให้เด็กเสียโอกาสพัฒนาความรู้และทักษะ โดยเฉพาะความรู้ด้านภาษาและการคำนวณ การประเมินเป็นการประเมินเพื่อรับผิดชอบและควรให้น้ำหนักการประเมินโอกาสทางการเรียนของเด็กมากกว่าการวัดความรู้ด้วยคะแนนสอบ

3.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยเทคโนโลยีการศึกษาส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์โรคระบาดโควิด–19 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด–19 ที่โรงเรียนไม่สามารถจัดการเรียนรู้ออนไซต์ได้ เทคโนโลยีการศึกษามีบทบาทสำคัญมากที่โรงเรียนจะนำมาใช้ในการบริหาร และครูต้องนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่ง พัชรภรณ์ ดวงชื่น (2563 : 794) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด – 19 ผลการวิจัยพบว่า วิกฤติ COVID – 19 ครั้งนี้เป็นโอกาสสำคัญในการจัดการศึกษาตามวิถี New Normal ที่เป็นการปรับเปลี่ยนแนวคิดครั้งใหญ่ที่ต้องสอดคล้อง และเชื่อมโยง กับการเรียนรู้ของเด็ก โดยควรดำเนินการกระชับหลักสูตรปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์โควิด – 19 และสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทราบ เพิ่มความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียน และความหลากหลาย ของรูปแบบการเรียนรู้ ครูออกแบบหน่วยการเรียนรู้และสอนอย่างมีแผนที่เหมาะสมรวมถึงการยกระดับการประเมินเพื่อการพัฒนาเพื่อไม่ให้เด็กเสียโอกาสพัฒนาความรู้และทักษะ โดยเฉพาะความรู้ด้านภาษาและการคำนวณ การประเมินเป็นการประเมิน เพื่อรับผิดชอบและควรให้น้ำหนักการประเมินโอกาสทางการเรียนของเด็กมากกว่า การวัดความรู้ด้วยคะแนนสอบ และงานวิจัยของ วัชรินทร์ ยศรุ่งโรจน์ และณรงค์ศักดิ์ จันทร์นวล (2560: 97) ที่พบว่า ปัจจัยด้านคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33

3.3 จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์โรคระบาดโควิด–19 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด–19 ต้องให้การส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่าช่วงปกติที่ครูสามารถจัดการเรียนรู้ที่โรงเรียนได้ แต่ในยามนี้เด็กจะเรียนรู้ที่บ้าน ทำให้ผู้ปกครองต้องให้การดูแล และที่เป็นภาระมากขึ้นคือการต้องซื้ออุปกรณ์การเรียน เช่น โทรศัพท์มือถือ แทบเล็ต หรือการติดตั้งสัญญาณไวไฟที่บ้าน ล้วนเป็นการเพิ่มภาระให้ผู้ปกครองทั้งสิ้น จากการศึกษาของ จิรกิติ์ ทองปรีชา (2563 : 2 – 9) พบว่า การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ ที่การแพร่ระบาดของโรคโควิด19 ยังไม่คลี่คลาย จะมีการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) และระบบ

ออนไลน์ เพื่อให้สอดคล้องกับความพร้อมในการเรียนของนักเรียนในแต่ละกลุ่ม เมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดคลี่คลายลง โรงเรียนมีมาตรการ การคัดกรองโรคก่อนเข้าโรงเรียน มีการตรวจวัดอุณหภูมิร่างกายก่อนที่นักเรียนจะเข้าสู่ อาคารเรียน และมีมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม โดยในหนึ่งห้องเรียนนั้นจะจำกัดนักเรียน 20-25 คนต่อห้องเท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา กาญจนพันธุ์ (2563 : 554 - 555) ที่พบว่า การอำนวยการให้นักเรียนทุกคนเข้าถึงการเรียนการสอนได้ การใช้สิ่งที่มีอยู่แล้ว ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อให้นักเรียนทุกระดับชั้น สามารถเรียนผ่าน DLTV ได้ การตัดสินใจนโยบายต่างๆ บนพื้นฐานของการสำรวจความต้องการ ทั้งจากนักเรียนครู และโรงเรียน โดยให้การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสูงสุดเป็นที่ตั้ง มีการปรับตารางเรียนตามความเหมาะสม และบุคลากรทางการศึกษาจะได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง

3.4 จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์โรคระบาดโควิด–19 เป็นลำดับสุดท้าย ทั้งที่การบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ แต่เนื่องจากในสถานการณ์โรคระบาดโควิด–19 การจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการแบบออนไลน์ ทั้งนี้ผลการวิจัยของ จิรกิติ์ ทองปรีชา (2563 : 2 – 9) พบว่า 1) การนำนโยบายของรัฐ การวางแผน การประชุมและการมอบหมาย การเตรียมความพร้อม มีการสำรวจความพร้อมของนักเรียนในการจัดการเรียนการสอน ประชุมและแต่งตั้งครูผู้สอน เพื่อรองรับการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ และการเรียนการสอนนักเรียนในกลุ่มที่ไม่มีความพร้อมในการเรียนออนไลน์ จากการสำรวจโรงเรียนได้มีการเตรียมความพร้อมให้กับครูในการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือและระบบเทคโนโลยีต่างๆ ในการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา กาญจนพันธุ์ (2563 : 554 - 555) ที่พบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้ปฏิบัติตามแนวนโยบายภาครัฐภายใต้สถานการณ์ไวรัสโควิด-19 พบว่า ภาครัฐโดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการมุ่งเน้นการประสานความร่วมมืออย่างบูรณาการและเข้มแข็งกับทุกภาคส่วน และงานวิจัยของ กันตพัฒน์ มณฑา (2561 : 202 - 203) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร คือปัจจัยด้านการบริหารการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กมลนัทธ์ นะราวงศ์ วิชัย วงศ์ใหญ่ ศรุดา ชัยสุวรรณ และสงวนพงศ์ ชวนชม. (2560). *แนวทางการในการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง.* วารสารชุมชนวิจัย. 11(3): 40 – 52.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2561). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* เข้าถึงเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2564 จากเว็บไซต์ https://www.moe.go.th

กันตพัฒน์ มณฑา. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา กรุงเทพฯ.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสยาม.

จิรกิติ์ ทองปรีชา.(2563) *การบริหารจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์ COVID – 19 ระดับมัธยมศึกษาพื้นที่โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต เขตพระโขนง*. กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ทิศนา แขมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.* กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นงลักษณ์ อัจนปัญญา. (2563). เมื่อไวรัสโควิด – 19 กำลังพลิกโฉมระบบการศึกษาโลก. ค้นข้อมูล 13 เมษายน 2564, จาก http://www.eeforth/30577/.

พัชรภรณ์ ดวงชื่น. (2563). *การบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด – 19.* วารสารศิลปะการจัดการ. 4(3) : 794.

ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์. (2563). *จัดการเรียนการสอนอย่างไรนสถานการณ์โควิด – 19 จากบทเรียนต่างประเทศสู่การจัดการเรียนรู้ของไทย.* ค้นข้อมูล 15 เมษายน 2564, จาก http://tdri.or.th/2020/05/examples-of-teaching-and-learning-in-COVID-19-pandemic/.

รัตนา กาญจนพันธุ์. (2563). *การบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์วิกฤตไวรัสโคโรนา 2019* (COVID – 19). วารสารดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์. 10(39): 554 – 555.

วิทยา จันทร์ศิลาและจิติมา วรรณศรี. (2561). *ปัจจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนของศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาในเขตภาคเหนือ.* วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 12(3): 288–290.

สุภัคญาณี สุขสำราญ. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมและความคาดหวังของผู้บริหารและครูผู้สอนสถานศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 5 ในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.* เพชรบุรี: สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.

Best, J. (1970). Research in Education. 3rd ed. New Jersey: Prentice Hall.

Krejcie, R. V., & Morgan D. W. (1970). *Determining sample size for research activities.* Education and psychology measurement, 30 (3): 607-608.

วารสาร มจร.อุบลปริทรรศน์